

Mondelinge vraag van de h. Hublet: Is Ukkel de meest niet-confessionele gemeente van het land?

De h. Hublet geeft aan dat het Grondwettelijk Hof vorig jaar heeft beslist dat leerlingen in het officieel onderwijs vrijgesteld kunnen worden van lessen godsdienst of zedenleer. Dit jaar werd er in het basisonderwijs een nieuwe les ingevoerd (filosofie en burgerschap, één uur per week voor alle leerlingen) ter vervanging van één uur godsdienst of zedenleer en één uur "vrijstelling", naargelang de keuze van de ouders. Voor het tweede uur blijven de lessen godsdienst of zedenleer bestaan, hoewel een vrijstelling steeds mogelijk blijft.

Tijdens de gemeenteraad van 28 mei 2015 was de h. Hublet bezorgd over de toegepaste procedure die de neiging had om ouders aan te zetten om voor de vrijstelling te kiezen. Hij vraagt informatie over het aantal vrijstellingsaanvragen en over de organisatie van deze verschillende lessen (of vrijstellingen) in de gemeentelijke basisscholen.

Alle leden van de gemeenteraad weten dat schepen Maison erg voorstander is van deze nieuwe verplichte 2 uur les filosofie en burgerschap die de les godsdienst of zedenleer zou beperken tot een optionele vorming buiten de algemene vorming en het gebruikelijke lesrooster van de leerlingen, op woensdagnamiddag bijvoorbeeld. Godsdienst- en moraallessen zouden in hun nieuwe statuut na het arrest van het Hof zelfs beperkt kunnen worden tot enkele uren per schooljaar. De h. Hublet geeft ook aan dat schepen Maison zich inzet voor filosofie en interreligieuze dialoog in scholen. Verklaart dit de uitzonderlijke cijfers in Ukkel?

Als met naar het aantal vrijstellingsaanvragen kijkt van ouders van gemeentescholen, staat Ukkel op de eerste plaats, op 1.783 inrichtingen in de Franse Gemeenschap, aldus 56%. In verband met dit percentage moet gemeld worden dat het gemiddelde 6,44% is, dat enkel drie inrichtingen meer dan 50% hebben en één school een percentage tussen 40 en 49% heeft.

Reeds vorig jaar had schepen Maison beslist het keuzeformulier aan te passen omdat het ouders zou aanzetten tot vrijstellingen. Er zouden nog andere redenen kunnen zijn zoals campagnes van niet-confessionele kopstukken, de brief van de FAPEO over de relevantie van een les van twee uur in plaats van een uur, of de begeleidende brief die naar de ouders gestuurd zou zijn.

Volgens de informatie waarover de h. Hublet beschikt, zou schepen Maison opnieuw een "neutraal" formulier hebben opgesteld waarin de vrijstelling als eerste keuze stond, met daaronder pas de keuze voor godsdiensten of zedenleer. Volgens het schoolpact wordt de les filosofie en burgerschap gegeven aan vrijgestelde leerlingen en is het geen keuzemogelijkheid.

Volgens sommige bronnen zouden bepaalde ouders beïnvloed of zelfs onder druk gezet zijn door schooldirecties die hierover richtlijnen hadden gekregen. Eén directie zou aan bepaalde ouders gezegd hebben dat, indien er gekozen worden voor de les zedenleer of godsdienst, hun kind gedurende een uur uit zijn klas gehaald zou worden om deze les te kunnen volgen. Een directie zou gezegd hebben dat, indien hun kind geen goede leerling is of moeilijkheden ondervond, het beter zou zijn te kiezen voor de vrijstelling om zo geen lesuur met zijn eigen klas te missen. Sommige ouders zouden zelfs opgeroepen zijn om hun keuze te herzien.

Geen enkele ouder of leerkracht wenst op dit moment officieel te getuigen uit vrees voor represailles. De waarheid achterhalen lijkt aldus een moeilijke opdracht.

De h. Hublet wenst de volgende vragen te stellen en aanvaardt een schriftelijk antwoord voor vragen die naar cijfers vragen.

Werd de brief van de FAPEO aan alle leerlingen van de gemeentescholen gegeven?

Kan het college het bestaan bevestigen van een formulier om een vrijstelling aan te vragen, verschillend van het officiële formulier, dat gebruikt zou zijn in de Ukkelse gemeentescholen en/of een begeleidende brief naar de ouders van de Ukkelse gemeentescholen?

Heeft de dienst of de gemeentelijke inspectie richtlijnen gegeven inzake de te verstrekken informatie door schooldirecties aan ouders over de keuze voor filosofie- of godsdienstlessen?

Kan het college de percentages geven van de keuzes voor elke les (godsdienst, zedenleer en vrijstelling) per school, met de evolutie t.o.v. vorig jaar?

Kan het college het aantal lessen meegeven die de leerkrachten zedenleer en godsdienst verloren zouden hebben en desgevallend of ze die hebben kunnen recupereren en hoe?

Hoeveel leerkrachten zedenleer en godsdienst van de Ukkelse scholen geven de les burgerschap? In welke inrichtingen worden deze lessen gegeven?

Wat zijn de grote lijnen en de pedagogische methodes van deze nieuwe les?

Wat het is verschil tussen de inhoud van de les van één uur en die van twee uur, verbonden aan de aanvraag voor een eventuele vrijstelling?

De h. Wyngaard en **mevr. Verstraeten** hadden liever gehad dat dit thema via een interpellatie werd aangehaald zodat het belang gerechtvaardigd kon worden en alle mandatarissen er zich over konden uitspreken.

Schepen Maison stelt voor om dit debat opnieuw te voeren 6 of 7 maanden na de invoering van de lessen filosofie en burgerschap.

In de Ukkelse scholen kiest 61% voor de vrijstelling. De grootste daling was bij zedenleer, met in alle scholen een daling van 43% naar 8%, met daarnaast een daling bij de katholieke godsdienst van 23% naar 14%, de islamitische godsdienst van 14% naar 11%, de protestantse godsdienst van 3% naar 1,7%, de Israëlitische godsdienst van 1,1% naar 1% en de orthodoxe godsdienst van 1,6% naar 1,2%. De tabellen geven aan dat dit gevolgen heeft voor de tewerkstelling. Aangezien ze beschikken over de bekwaamheid om lessen filosofie en burgerschap te geven, zijn de meeste leerkrachten zedenleer overgeschakeld naar filosofie en burgerschap. De twee leerkrachten, onder de leerkrachten katholieke godsdienst, die over het vereiste diploma beschikken om filosofie en burgerschap te geven, wensen deze les niet te geven. Om de tewerkstelling te behouden heeft de regering van de Federatie Wallonië-Brussel de bestaande posten vastgezet. De gemeentelijke organiserende overheid heeft 4 leerkrachten katholieke godsdienst over t.o.v. de schoolpopulatie. Schepen Maison hoopt dat er correcties aangebracht zullen worden om een meer evenwichtig beheer van het onderwijzend korps te kunnen bekomen.

De keuzeformulieren hebben geleid tot veel twijfel omdat het volgens schepen Maison en de pedagogische inspecteur partijdig zou zijn, in de mate waarin de vrijstellingsmogelijkheid helemaal onderaan stond, bijna onleesbaar. Ze hebben daarom een ander document opgesteld met een duidelijkere vermelding van de keuzemogelijkheden. De juristen van de Conseil de l'enseignement des communes et des provinces waren van mening dat er één officieel document verdeeld moest worden. De gemeentediensten wouden deze aanbeveling naleven maar dit ander document werd per vergissing verdeeld in een beperkt aantal inrichtingen (school Merlo en één klas van de school Val Fleuri) die er zich niet van bewust waren dat het niet het correcte formulier was. De vergissing had dus een betrekking op 190 leerlingen op een totaal van 4.000.

Schepen Maison is van mening dat de inhoud van de begeleidende brief neutraal is en de verdeling van de brief van de FAPEO in de officiële scholen volledig normaal is omdat het gaat om de federatie van ouderverenigingen van het officiële onderwijs.

Leerlingen worden inderdaad uit hun klas gehaald om hun godsdienstles te volgen. De samenstelling van het lessenrooster blijkt een erg moeilijke opdracht te zijn omwille van alle verschillende godsdienst- en zedenleerlessen, vooral voor godsdiensten waar slecht weinig leerlingen aan deelnemen (protestantse, Israëlitische en orthodoxe godsdienst, soms ook de islamitische godsdienst in bepaalde scholen). Schooldirecties beschikken over de mogelijkheid om een leerling uit zijn klas te halen om zijn godsdienstles te kunnen volgen, zolang er geen nieuwe leerstof aangeleerd wordt tijdens de afwezigheid van de betrokken leerling. Schepen Maison heeft de directies de opdracht gegeven hierover duidelijk te communiceren naar de ouders toe.

Schepen Maison is voorstander van twee uur filosofie en burgerschap omdat het nefast is leerlingen af te zonderen op basis van de overtuiging van hun ouders. Vandaag is het nodig om leerlingen te doen nadenken en hen een kritische geest te laten ontwikkelen, om de verschillen tussen de godsdiensten en filosofieën te gaan vergelijken.

Het huidige systeem verstoort bovendien de lessen. Het onderwijzend korps van Ukkel telt 4 leerkrachten katholieke godsdienst die niet operationeel zijn in de klassen terwijl de godsdienstlessen integraal gefinancierd worden door de Federatie Wallonië-Brussel en de lessen Nederlands, nochtans verplicht vanaf het derde jaar basisonderwijs, slechts gedeeltelijk. Volgens schepen Maison is dit incoherent en zou er beter in het basisonderwijs geïnvesteerd moeten worden, liever in een algemene aanpak van godsdiensten en traditionele filosofieën in plaats van lessen die onderscheidend werken.

Schepen Maison is erg voor de ontwikkeling van de interreligieuze dialoog binnen de gemeentescholen en betreurt dat ze hierin tegenkanting krijgt van bepaalde overheden. Het gaat hierbij om gezamenlijke lessen godsdiensten en filosofie in een open debat. Religieuze inspecteurs die hier niet voor zijn, zijn samen naar de burgemeester gegaan, zonder hiervoor eerst met schepen Maison te spreken, en hebben hem bevestigd dat ze zich zouden organiseren opdat de gemeente Ukkel geen subsidies meer zou krijgen indien de schepen deze richting blijft aanhouden.

Schepen Maison is verheugd over de 61% vrijstellingen in Ukkel, waarbij geen enkele druk werd uitgeoefend. Het is een beweging die al 5 jaar aan de gang is in de gemeentescholen, wat aangetoond wordt door reeds 2 jaar filosofische workshops en interculturele en interreligieuze dialogen, de aanwerving van geaggregeerden filosofie en ook initiaties filosofie en kritische dialoog.

Hieruit besluit schepen Maison dat Ukkel niet de meest niet-confessionele gemeente maar eerder de meest filosofische gemeente van het land is.

De h. Hublet wenst dat het kind hierbij niet uit het oog verloren wordt.

Op 4 december heeft hij kennis genomen van een brief van ouders waarvan de leerlingen naar de school Messidor gaan. Deze ouders zijn overtuigd van het belang van een gemeenschappelijke les voor alle leerlingen om het samenlevingsgevoel te verbeteren.

Tijdens de eerste vergadering van de ouders, gaven de leerkrachten mee dat elke leerling die voor een godsdienstles kiest, waarschijnlijk uit zijn klas gehaald zal worden. Alle ouders van leerlingen, ingeschreven voor de lessen katholieke godsdienst, hebben dit bericht begrepen als een verplichting om te kiezen voor de twee uur filosofie en burgerschap om hun kind niet te moeten straffen. Het aantal leerlingen voor de katholieke lessen zijn op één jaar tijd dan ook gedaald van 15 naar 3.

De h. Hublet vraagt aan het college om deze toestand opnieuw te evalueren om een goede organisatie van deze lessen in het volgende schooljaar te kunnen garanderen.